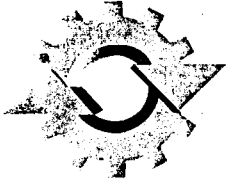

7-952
(G.K.65)

T.C.
BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Sayı : B 14 0 BHİ.0.00.00.02-639- 23
Konu : Yazılı Soru Önergesi

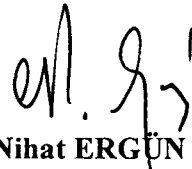
16-01-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 11/11/2011 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/952-44783 sayılı yazı,
b) Başbakanlığın 18/11/2011 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-290/3712 sayılı yazı.

İzmir Milletvekili Sayın Erdal AKSÜNGER'in, Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/952) esas nolu yazılı soru önergesi ile ilgili cevap ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Nihat ERGÜN
Bakan

EK- Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ERDAL AKSÜNGER'İN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

13.08.1993 tarih ve 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle Türkiye’de tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilimci kişiliğini ve araştırmacılığı özendirmek ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak; gençleri bilim ve araştırma alanına yönleltmek; Türkiye’deki bilimcilerin ve araştırmacıların toplumsal statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak; bilim ve araştırma standartlarının uluslararası düzeye çıkarılmasına yardım etmek amacıyla, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanına bağlı tüzel kişiliğe, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip Türkiye Bilimler Akademisi kurulmuştur.

27 Ağustos 2011 tarih ve 28038 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Kanun Hükmünde Kararnamenin 31. ve 32. maddelerinde, 13.08.1993 tarih ve 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5. maddesi değiştirilerek Akademinin yönetim yapısı değiştirilmiştir.

1993’te kurular Türkiye Bilimler Akademisinin yeni üyeleri, dünyadaki diğer örneklerde de olduğu gibi, akademinin genel kurulu tarafından seçilmekteydi.

Yapılan değişiklikle bu uygulamaya son verilmiştir. Buna göre:

Soru 1-Hükümetinizin bilimsel ve yönetsel özerkliği olan Türkiye Bilimler Akademisi’nin yönetim yapısını değiştirmek istemesinin nedeni nedir? Bu değişiklikleri yaparken hangi bilimsel liyakatları baz alacaksınız?

Soru 2-Dünyada üyeleri hükümet ya da akademi dışından herhangi bir kurum tarafından atanan Bilimler Akademisi var mıdır?

Soru 3-Son KHK’yi çıkarmadan önce TÜBA yönetimiyle, başkanıyla, üyeleriyle, konseyiyle ya da herhangi başka bir bilimsel kuruluştan bu değişiklik ile ilgili görüş alınmış mıdır?

Soru 4-Son çıkardığınız KHK ile, Türkiye Bilimler Akademisinin yapısının özerk, tarafsız ve güvenilir olma özelliğini devam ettirebilmesi mümkün müdür?

Cevap 1-Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA)’ne ilişkin bahse konu düzenlemede; Kurumun sadece yönetim yapısına ilişkin bazı hususlar değil, enstitüler kurabilmek ve o enstitülerin mali yönden desteklenmesine karar vermek gibi önemli değişiklikler de yer almaktadır. Hem fen bilimleri hem de sosyal bilimler alanında yeni enstitülerin kurulması ve desteklenmesi TÜBA üzerinden olabileceği için, bu yeni duruma göre Akademinin üye sayısının yeniden gözden geçirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Ayrıca TÜBA’da bu görevleri yapmaya uygun bir üye seçimi, bir idari yapı ve anlayış olmadığı tespit edilmiştir.

Bu sebeplerden dolayı TÜBA’nın asli üyeleri, asosiye üyeleri ve şeref üyeleri yapılandırılmasının gözden geçirilmesi ve yeniden değerlendirilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Genel Kurula şeref üyelerinin de dahil edilmesi ve Akademi Başkanının Genel Kurul tarafından asli üyeler arasından belirlenecek üç aday arasından Başbakan tarafından atanması sağlanarak; TÜBA’nın kuruluş amaçlarının gerçekleştirilmesine katkı sağlaması amaçlanmıştır. Bu hedefler ve ihtiyaçlar doğrultusunda ortaya konulan yapı sayesinde, TÜBA’yı bilim insanlarının sadece bireysel çalışma

yaptıkları bir kurum değil, daha organize çalışmalar yaptıkları bir kurum olmaya doğru yönelteceği ve TÜBA'yı temel bilimler konusundaki araştırmaların aktif unsuru haline getireceğine inanılmaktadır.

Bu arada akademik bilimin yükseköğretim içerisinde entegre edilmesinin önünün açılması da hedeflenerek, bu çerçevede kapsamlı bir değişikliğe gidilip TÜBA üye kompozisyonunun yeniden yapılandırılmasına gerek duyulmuştur.

Akademiye üye seçiminde dikkate alınacak bilimsel liyakat ölçütleri; yayın sayısı, buluş sayısı, patent sayısı türünden somut ölçütlerdir. Akademinin kendisi, TÜBİTAK Bilim Kurulu ve YÖK Genel Kurulu bilim insanlarını seçerken; bilim insanının yayın sayısı, o yayınların değeri ve o yayınların almış olduğu atıflar gibi ölçütler de dikkate alınacaktır. Diğer bir ifadeyle, 497 sayılı KHK'nın dördüncü maddesinde yer bulan "Üyeliğe Seçilme Şartları" aynen muhafaza edilmiştir.

2/11/2011 tarihli KHK ile Bakanlar Kurulu'nun atama yetkisi, TÜBİTAK Bilim Kurulu'na devredilmiştir. Kaldı ki Bakanlar Kurulu'nun eski kararname süresince akademiye hiçbir üye ataması söz konusu olmamıştır. Burada TÜBA Asli ve Asosiy üyelerinin TÜBİTAK Bilim Kurulu tarafından atanmaları sağlanarak, akademiye etkinliği ve çoğulculuğun artırılması amaçlanmıştır.

Cevap 2 ve 3– Çin, İtalya, Japonya ve Rusya gibi gelişmiş ülkelerin Bilim Akademileri incelendiğinde, üyelerinin seçiminde ilgili bakanlık ya da kamu gücünün etkisi görülecektir. Çin Bilimler Akademisi hükümete bağlı bir kamu kurumu niteliğindedir, Japonya Bilimler Akademisi; Eğitim, Kültür, Spor, Bilim ve Teknoloji Bakanlığına bağlı bir kurumdur. Gelişmiş ülkelerin Bilim Akademilerinin, hükümetlerle organik bağlarının olduğu somut bir gerçektir.

Ancak, kamu gücü ve kaynağı kullanan bütün yapıların, idari ve mali açıdan bir reforma tabi tutulması, bir yenilenme yaşamaları için tabiatı gereğidir. Dünyadaki benzerleri gibi, TÜBA da bunlardan birisidir. Çünkü bu önemli kurumumuzda da akademisyenler ve bilim adamları kamu kaynağı ve kamu gücü kullanmaktadırlar. İşte bu son yasal düzenleme de bütün yapıların Türkiye'nin hedefleriyle uyumlu olabilecek daha dinamik bir çalışma modeline, bir yönetim modele ulaşmaları ve bir dinamizm kazanmaları için gerçekleştirilmiştir. Böylece bilim, teknoloji ve yenilikçilik alanındaki birikim ve yeteneklerimizin ülkemizin 2023 yılı hedefleri doğrultusunda kullanılması ve ülkemizin gündeminde olan büyük projelerin hayata geçirilmesi mümkün olacaktır.

Cevap 4- Son çıkarılan KHK ile Türkiye Bilimler Akademisinin yapısının bundan öncekine göre çok daha özerk, tarafsız ve güvenilir bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır.

Bilindiği gibi TÜBA'nın misyonu, ülkemizde bilimi ve bilimsel uğraşmayı benimsetmek ve dünya akademilerinin etkin bir üyesi olarak ülke biliminin dünya bilimi ile bütünleşmesine aracı olmaktır. Bu bağlamda, TÜBA'nın halihazırda hızlı sanayileşme, küreselleşme, iletişim teknolojilerinin yaygınlaşması gibi çağımızın eğilimlerini belirleyen itici unsurlara ve ülke dinamiklerine adapte olamayan içe kapanık bir yapıya dönüştüğü hepimizin malumlarıdır. Kaynakları ve imkanları artırılan yeni yapısıyla birlikte Türkiye Bilimler Akademisi'nin dünyadaki emsallerinin ortaya koyduğu performansı yakalayacağı; enstitü kurma yetkisi sayesinde ise yeni roller üstleneceğine inancımız tamdır. Bu noktada, amaçlananın eskisinden daha fazla bilim insanının, çok daha fazla alanda desteklenmesi olduğunu belirtmek gerekir. TÜBA, bu son düzenlemeyle kavuştuğu çok daha dinamik ve demokratik yapıyla, Türkiye'nin bir bilim ve teknoloji üssü haline dönüşümü için gerekli katalizör kurumlardan bir tanesi olmaya adaydır.